

Åbningstale af Formanden for Naalakkersuisut

(Formand for Naalakkersuisut)

Indledning

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg takke Formanden for Inatsisartut for velkomsten til denne efterårssamling, som markerer at vi nu er lidt over halvvejs i valgperioden. Naalakkersuisut har glædet sig til samlingen og vi har haft travlt med omfattende forberedelser.

Men før jeg kommer til de egentlige politiske emner, vil jeg knytte nogle kommentarer til nogle af de forløbne måneders både dejlige, sørgelige og opsigtsvækkende begivenheder.

Først, folketingsvalget i går. Som sædvanlig var det både en spændende valgkamp og en lige så spændende valgdag.

Stort tillykke til de to som opnåede valg – vi har gode forhåbninger til jer, vi ønsker jer alt godt i jeres nye arbejde og håber selvfølgelig på et godt samarbejde – som gode repræsentanter for os alle sammen. Naalakkersuisut glæder sig til at samarbejde med jer.

Vi glæder os selvfølgelig også til at samarbejde med den nye danske regering. Vi vil kontakte den nye regering så snart som muligt.

Hendes Majestæt Dronning Margrethe og Prins Henrik besøgte denne sommer næsten hele den grønlandske vestkyst, et glædeligt besøg som også sædvanen tro tiltrak stor opmærksomhed. Vi er taknemmelig for den royale families trofaste opbakning og hvordan de er med til at tegne et positivt billede af Grønland. Jeg vil benytte lejligheden til at viderebringe Hendes Majestæt Dronningens og Prinsgemalens tak til det grønlandske folk og de personer de mødte undervejs, under deres besøg. Også min personlige tak for den varme og venlige modtagelse vi fik overalt i landet.

Desværre har de forløbne måneder også bragt rystende begivenheder med sig, både herhjemme og især i vores omverden, begivenheder man ikke ryster af sig.

Vores Formand i Inatsisartut har omtalt sommerens tragedie i Norge, og Naalakkersuisut har sendt vores kondolencer til det norske folk og den norske regering.

Dagen den 11. september er for størsteparten af verdens befolkning blevet en dato, som har prentet uhyggelige minder i vores hukommelse. På 10-årsdagen for nylig, blev vi igen mindet om de hastige forandringer, som pågår over alt i verden og hvor usikker fremtiden kan være. Vi håber at freden får bedre vilkår og at vi lærer at løse konflikter med fredelige midler.

Et nyt håb er dog blevet tændt med "Det arabiske forår." Folket i Nordafrika og i Mellemøsten har rejst sig imod tyranni og frygtens regime, og gennem samfundsomvæltningerne søges der veje til etablering af demokratiske styreformer.

Med disse korte indledende bemærkninger, kommer jeg til den politiske situation og Naalakkersuisuts planer for den kommende tid.

Det forgangne politiske arbejdsår

Kigger vi tilbage på det forgangne år, er der flere forhold som bør fremhæves, da de givetvis også vil have stor betydning for vores kommende diskussioner her i Inatsisartut, og for samfundet som helhed.

Som et helt centralt punkt er den grønlandske økonomi blevet yderligere stabiliseret. Det er lykkedes at skabe en balance i de offentlige finanser og vi har en lav gæld i Landskassen. Vi har således et godt og vigtigt udgangspunkt, når vi skal løse de udfordringer, vi står overfor med at sikre vores velfærd på lang sigt.

De mindre opsving i den grønlandske økonomi skyldes bl.a. aktivitet som følge af efterforskningsboringerne efter olie til havs. Dette kan direkte aflæses på vores skatteindtægter, som er stigende både i Landskassen og i de kommuner, hvor aktiviteterne udgår fra.

Vi oplever også, at priserne på fisk og rejer er steget på verdensmarkedet, ligesom der har været et historisk højt prisniveau på stenbiderrogn. Alt i alt betyder det øgede indtægter for fiskerne og fangerne, hvilket er glædeligt.

Vi vil i Naalakkersuisut stædigt holde fast ved denne positive udvikling i landets økonomi og sikre den offentlige økonomi, men opsvinget er skrøbeligt. Der er ingen sikkerhed for, at boringerne efter olie vil fortsætte næste år, og at de høje verdensmarkedspriser på vores fiskeprodukter vil fortsætte. Derfor skal vi fortsat føre en ansvarlig økonomisk politik, hvor vi sigter efter en langsigtet balance i de offentlige finanser. Således kan vi ikke betragte boringerne efter olie som en fast årligt tilbagevendende begivenhed, som vi kan indrette vores økonomi efter.

Et andet mere håndgribeligt område, jeg ønsker at fremhæve fra det forløbne år, er fremgangen i selvforsyningen af fødevarer. Der er en mærkbar vækst i produktionen af indenlandske fødevarer. Der er al mulig grund til at glædes over det eksemplariske samarbejde mellem fåreholderne og detailhandelen, samt mellem leverandørerne og producenterne inden for den kystnære fangst og fiskeri.

Jeg vil desuden heller ikke undlade at nævne, selv om måske alle har hørt det, at det er lykkedes de fleste af de offentligt ejede selskaber at fremvise overskud i det forløbne regnskabsår. Det er bemærkelsesværdigt set i lyset af, at de forløbne år har været præget af konkurser for mindre virksomheders vedkommende.

Det er tillige godt at høre at private virksomheder og flere af de offentligt ejede selskaber genererer indtægter fra oliebranchen.

Vi skal selvfølgelig være taknemlige for overskud, men det er mennesker og miljøet, der tæller allermest. I den forbindelse kan jeg meddele, at vi har taget hul på arbejdet med en overflytning af ansvaret for miljødelen, der pt. hører ind under Råstofdirektoratet, til Departementet for Indenrigsanliggender, Natur og Miljø.

Og endelig vil jeg med hensyn til internationale forhold omtale den tydelige styrkelse af Arktisk Råd blandt de væsentligste begivenheder.

Vi var under de arktiske udenrigsministres møde i maj her i Nuuk med i underskrivelsen af en aftale, der omhandler et fælles arktisk eftersøgnings- og redningsberedskab. Aftalen er et udtryk for, at man nu overalt tager Arktisk Råd endnu mere alvorligt, og ikke mindst, at Rådet nu har opnået status som et centralt forum i det internationale samarbejde.

Hovedbudskabet er et bredt samarbejde

Som aldrig før er der brug for et bredt politisk samarbejde i Inatsisartut og et tæt samspil mellem selvstyret og kommunerne med betænkningerne fra Skatte- og Velfærdskommissionen og Transportkommissionen som omdrejningspunkt.

Som dokumenteret af Økonomisk Råds rapport fra 2010, står vi overfor en særlig udfordring med at sikre en langsigtet balance i de offentlige finanser. Hvis vi skal kunne agere som ansvarlige politikere, kan vi ikke sidde en sådan udfordring overhørig. Kigger vi rundt i verden ser vi, hvorfor det er så vigtigt, at vi skaber en robust økonomi.

Vi ved også, at den offentlige sektor, med uændret skattetryk, kun ville være ca. halvt så stor som i dag, hvis vi ikke havde bloktilskuddet at falde tilbage på – derfor er det nødvendigt med relativt større stramninger, hvis vi fortsat skal have råd til at kunne finansiere vort mere og mere omkostningskrævende velfærdssamfund. Derfor er det af afgørende betydning, at flest muligt kommer i beskæftigelse i jobs med god aflønning, og færrest mulige er fortsat afhængige af offentlige overførsler.

Vi skal på denne efterårssamling debattere flere redegørelser, som tilsammen skal sikre, at der i fremtiden bliver råd til at sikre den velfærd vi alle ønsker. De alt afgørende debatter vil tage afsæt i de førnævnte betænkninger fra Skatte- og Velfærdskommissionen og Transportkommissionen. Begge redegørelser er opfølgninger af kommissionsbetænkningerne.

Redegørelsen om Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning indeholder anbefalinger på en lang række områder, der vil bane vejen for en markant forbedring af vilkårene for lavindkomstgrupperne, og være med til at sikre en selv bærende udvikling af samfundet.

Der er tale om vidtgående forslag til reformer af især skatte-, bolig- og socialpolitikken, ligesom der er tale om anbefalinger til nye initiativer på særligt børne- og ungeområdet, samt uddannelsesområdet. En lang række af anbefalingerne vedrører områder, som kommunerne har ansvaret for. Naalakkersuisut vil derfor styrke samarbejdet med kommunerne for at sikre holdbare løsninger.

En lavere beskatning af arbejdsindkomst, beskatning af kapitalgevinster og øvrige arbejdsfrie indtægter indgår også blandt anbefalingerne. Skatte- og Velfærdskommissionen anbefaler ligeledes, at kommunernes ret til at udskrive skatter inddrages, og at vi i stedet fastsætter en skat som gælder i hele landet.

Redegørelsen om Transportkommissionens betænkning indeholder ligeledes anbefalinger på en lang række områder, der til sammen skal være med til at sikre en langsigtet og helhedsorienteret løsning på landets trafikale struktur.

I vores land med lange afstande og et udfordrende klima, ved vi alle, hvor stor en rolle vores infrastruktur spiller i forhold til at nå hinanden. Infrastrukturen spiller også en central rolle i forhold til kommende vækstmuligheder, og Naalakkersuisut ser meget frem til diskussionen af dette.

Der er således tale om to udførlige betænkninger, hvis respektive tidshorisonter på den lange bane er en afgørende fordel. Vi er således i bedre stand til at kaste os ud i den politiske debat, hvor vi har et fælles vidensgrundlag til at diskutere, hvad det er for et samfund vi ønsker i fremtiden.

Anbefalingerne i begge betænkninger er vidtgående og har så lange tidshorisonter, at det er vigtigt, at et bredt flertal i Inatsisartut indgår i et forlig. Vi er i Naalakkersuisut fast besluttede på at nå dette mål, men vi holder samtidigt fast i at udgangspunktet må være fokus på hovedmålsætninger.

Jeg vil gerne opfordre til at vi politikere også fremadrettet følger en sådan fremgangsmåde, hvor vi starter med et fælles vidensgrundlag, som diskussionerne kan tage udgangspunkt i. Samtidig er det centralt, at vi sikrer det fælles samspil, der er på tværs af de store kommissionsrapporter og ikke mindst det regionale udviklingsarbejde og den nye fiskerilov.

De selvstyrejede aktieselskaber

Vi ser frem til at fremlægge en redegørelse om ejerskabsforhold og udvikling i de helt eller delvist selvstyrejede aktieselskaber. Det er derfor vigtigt, at Inatsisartut får lejlighed til at være med til at drøfte nye pejlemærker for udviklingen af selskaberne. Og ikke mindst håber jeg at, at der holdes en grundig debat om ejerskabsspørgsmålet.

Den nytte, selskabernes overskud genererer, kommer også Landskassen til gode ved at den er med til at bane vejen for øget velfærd i samfundet, for når det kører godt for selskaberne betyder det som regel, at det også kommer til at køre godt for landet som sådan.

Det er sjældent, at de offentligt ejede selskaber opnår et så flot resultat på én gang, jeg vil derfor gerne rette en tak til såvel personale som ledelse for et flot resultat på drifts- og ledelsessiden.

Endelig overvejer vi i Naalakkarsuisut, hvordan de offentligt ejede selskaber kan bidrage til at løfte niveauet for uddannelse og beskæftigelse inden for olie- og minebranchen.

Den regionale udviklingsstrategi

Status for arbejdet med den regionale udviklingsstrategi er, at der nu skiftes gear fra udredning af forhold til konkret udmøntning af en række initiativer for visse regioners vedkommende. Desuden er nationale initiativer igangsat, der vil komme alle regioner til gode.

Vi tillægger strategiarbejdet en stor betydning for udformningen af morgendagens Grønland. Samtlige medlemmer af Naalakkarsuisut og samtlige borgmestre er derfor med i koordineringsgruppen for den regionale udviklingsstrategi.

Jeg vil gerne fremhæve to eksempler på initiativer, nemlig respektive projekter i regi af Qeqqata Kommunia og Kommune Kujalleq.

Første eksempel er projekt ”teknologisk oplevelsescenter i Sisimiut.” Formålet med dette projekt er at skabe større interesse hos børn og unge for naturvidenskab og teknologi, blandt andet gennem et samarbejde med virksomheden Danfoss. Udover at komme folkeskolen og

uddannelsesinstitutionerne direkte til gode, vil det også komme udviklingen af erhvervslivet til gode, herunder væksterhverv.

Det andet eksempel handler om projektet årlig fødevarefestival i Narsaq. Udenlandske erfaringer viser, at fødevarefestivaler bidrager til at øge fokus på lokalt baseret fødevareproduktion, fremme af produktudvikling, branding og forædling.

I parentes bemærket, fortsætter vi i Naalakkersuisut med vore forberedelser til forhandlinger om en overtagelse af lovgivningen på fødevare- og veterinærområdet, som pt. er et anliggende for Folketinget. Lovgivningen på fødevare- og veterinærområdet af grønlandske produkter er hjemtaget. Såfremt overtagelse af hele området ønskes gennemført, kræver det en grundig forberedelse.

Jeg fremhæver disse to nævnte eksempler for at vise hvilke handlemuligheder, der findes alt efter hvor man bor i vort udstrakte land. Tiden er derfor inde til, at et større ansvar flyttes fra en central styring ud til kommunerne, virksomhederne og den enkelte borger.

I det igangværende arbejde med den regionale udviklingsstrategi er det derfor nærmest uundgåeligt at komme ind på det overordnede spørgsmål om *hvad er det for et samfund, vi gerne vil have på den lange bane?*

Bosætningsanalysen, som udkom i fjor, påviser jo at de mindste bygder under 100 indbyggere har et årligt fald på over 5% i befolkningen. Det er et mønster, der er gældende for Grønland som helhed, og som betyder at et større antal bygder kan forventes at forsvinde i løbet af de næste 10-20 år, såfremt tendensen fortsætter.

Den regionale udviklingsstrategi skal tjene som et redskab til at forebygge en sådan situation, for vi tror på at effekten bliver at befolkningen i visse bygder kommer til at vokse. Der tænkes i den forbindelse på de bygder, der har gode muligheder for at skabe nye erhverv, og ikke kun hvad gælder de traditionelle erhverv.

Styrken i den regionale udviklingsstrategi er en bred anlagt indsats, og et helhedssyn på hele landet, men efter min mening kan vi skabe langt flere resultater ved at tage flere utraditionelle ideer i brug, blandt andet ved at satse mere på udvikling af nicheprodukter.

Den ekstraordinære indsats for ledige

Et af tidens hovedproblemer er netop arbejdsløsheden, især hos den gruppe af ufaglærte med en folkeskolebaggrund, der risikerer at ende som langtidsledige.

Dette problem skyldes at knap halvdelen af en afgangsårgang fra folkeskolen ikke kommer i gang med en uddannelse.

På trods af svære økonomiske vilkår og rammer, har Naalakkersuisut viljen til at understøtte de mange ledige over hele landet så de kan blive selvforsørgende, og det gælder i særdeleshed ledige i de mindre byer og i bygderne.

Ledige bliver i disse måneder tilbudt kurser og vejledning om kompetenceudvikling, og vi har startet forskellige initiativer således at de ledige får en mulighed for at være med til at udvikle samfundet på lige fod med andre. Flere af vore initiativer er rettet mod at åbne døre for fremtidig beskæftigelse i minebranchen og i øvrige væksterhverv.

Desuden samordner vi vore respektive initiativer med henblik på at skabe bedre forudsætninger for mere varig beskæftigelse, eksempelvis gennem anlæg af nye tidssvarende boliger og sanering over hele landet.

Tillige agter vi at gennemføre en evaluering af reglerne på arbejdsmarkedet ud fra et langsigtet perspektiv.

For vi har alle sammen en interesse i at så mange hænder som muligt kommer ud på arbejdsmarkedet, men samtidigt er det vanskeligt at komme uden om at man bør være villig til at flytte alt efter, hvor mulighederne for varig beskæftigelse byder sig på det moderne samfunds præmisser.

I den forbindelse kan jeg oplyse, at vi agter at igangsætte forhandlingerne omkring en overtagelse af udlændingeområdet, som pt. hører ind under Folketinget, blandt de kommende store opgaver.

Fiskeri

Med hensyn til fiskeriet kan jeg sige, at vi nu er nået frem til en afgørende vending i vore bestræbelser på at udmønte vor målsætning om et bæredygtigt fiskeri. Vi skal ikke træde vande, vi skal videre.

Naalakkersuisut har fremlagt et ændringsforslag til lov om fiskeri vedrørende ændringer om ejerskab og kvoteloftbegrænsninger. Hensigten med dette er at lette adgangen til at finansiere den nødvendige modernisering af den kystnære flåde.

Derudover ønsker Naalakkersuisut at indsætte individuelle omsættelige kvoter indenfor fiskeriet af hellefisk, sådan som vi kender det fra rejefiskeriet. Indførelse af sådanne styringsmekanismer vil gøre, at der dels kan foretages omstrukturering af flåden og dels at indtjeningen for fiskere kan øges fremover.

Forberedelserne til en ny fiskeriaftale med EU er startet. Gældende fiskeriaftale med EU udløber 31. december 2012. I den mellemliggende periode skal den overordnede Partnerskabsaftale genforhandles, og afhængig af dennes længde og beløbsstørrelse, vil den efterfølgende fiskeripartnerskabsaftale og protokol blive tilpasset, således at den bliver kørt sammen med Partnerskabsaftalen.

Undervisning og uddannelse

Naalakkersuisut og Inatsisartut arbejder i fælles forståelse fortsat med vor mærkesag, prioriteringen af børn og unge. På samme måde som tidevandet løfter havet op, vil vi fortsat sætte undervisning og uddannelse i højsædet som en løftestang til at skabe det nye samfund.

Med hensyn til folkeskolen, er det Naalakkersuisuts opfattelse, at det er godt at der nu er ved at ske en afklaring om folkeskolens stilling i prioriteringen. Det er også godt at kommunerne viser en vilje til at forbedre folkeskolen.

Det er imidlertid Naalakkersuisuts opfattelse, at der bør kigges nærmere på hvordan man kan få mere ud af de offentlige investeringer. Vi bruger langt flere ressourcer end andre lande, derfor står vi overfor en masse opgaver i vore bestræbelser på at højne undervisnings- og uddannelsesniveaet.

I den forbindelse ligger der en vigtig opgave i at revurdere målsætningerne i uddannelsesplanen, hvor flere af målsætningerne fremstår uklare. Vi vil arbejde for, at der mindst hvert 5. år gennemføres en evaluering af målsætningerne i uddannelsesplanen. Desuden haster det mere og mere med anlæg af nye skolehjem og kollegier, samt sanering i et nærmere omfang. Vi håber at forbedrede vilkår i det henseende vil føre til at flere børn og unge, og det gælder især drengene, bliver endnu bedre motiverede til at gå i gang med en uddannelse.

På samme måde vil flere hænder på arbejdsmarkedet, flere tidssvarende boliger og andre tiltag, som kan give folk kræfter til at kunne bidrage til samfundet, få en positiv effekt. Det er derfor "Atuarfitsialak" bør knyttes tættere til arbejdslivet – til realiteterne i et grønlandsk samfund under hastig forandring, og ikke mindst med henblik på at kunne hamle op med den krævende teknologiske udvikling.

Infrastruktur

Infrastruktur og den regionale udviklingsstrategi hænger nøje sammen – det er to sider af samme sag.

Som tidligere nævnt, agter Naalakkersuisut at fremlægge en redegørelse om Transportkommissionens betænkning i løbet af denne samling.

Tiden er nu inde til klart og tydeligt at slå fast, at den gældende struktur med hensyn til atlantlufthavnene er en hæmsko for udviklingen af erhvervslivet.

Alle de store lufthavne her i landet er opført under Anden Verdenskrig med USA's militære interesser for øje, for senere at blive forladt efter Den Kolde Krigs ophør. Alligevel benytter vi, af gammel vane, stadig lufthavnene i Kangerlussuaq, Narsarsuaq, Pituffik og Kulusuk.

Men hvis væksterhverv, og det gælder ikke mindst olie- og minebranchen, kommer rigtigt godt i gang i løbet af de næste 5-10 år, vil der være behov for at skabe et samfund, der stiller høje krav til en konkurrencedygtig infrastruktur.

I givet fald må vi regne med at investere stort i infrastrukturen, dels ved selv at optage lån i udlandet, dels ved at slå os sammen med interesserede udenlandske investorer. Naalakkersuisut vil derfor på forårssamlingen i 2012 fremlægge en redegørelse med forslag til en samlet gælds- og investeringsstrategi, blandt andet med fokus på en sammenhængende national anlægsstrategi.

Vi tænker i den forbindelse på konstruktion af havne, udvidelser af havne og opførelse af pakhuse og andre infrastrukturelle faciliteter, anlæg af veje og nye lufthavne efter gældende og fremtidige standarder.

Forslaget til finansloven

Vi ser som sædvanlig frem til debatten her i salen om forslaget til finansloven for 2012.

Vi ønsker at debatten tager udgangspunkt i kendsgerningerne på den korte bane, men også at den er i balance med en klar politisk kurs på den lange bane.

Det er vigtigt at vi fastholder kravet om en finanslov i balance både på kort og på lang sigt. Allerede på kort sigt har vi udfordringer med at skabe en balance i finansloven. Derfor må vi indse, at vi bliver nødt til at ændre den måde, samfundet er indrettet på, hvis vi for alvor skal lykkes med at skabe en langsigtet balance. Dette er en forudsætning for at vi kan reducere ulighederne i levevilkårene og skabe et mere selv bærende samfund.

Vi betragter således vort finanslovsforslag som et pejlemærke for en indsats på den lange bane. Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at vejen frem hedder ”balancerede forandringer” – sammenhængende og sideløbende forandringer, hvor befolkningen er med og udøver sin ret til medindflydelse.

Især prioriterer vi at fortsatte initiativer på børne- og ungeområdet, samt uddannelsesområdet.

Dernæst prioriterer vi et fortsat fokus på strukturelle reformer inden for fiskerierhvervet og udvikling af det regionale udviklingsarbejde. For det tredje vil vi føre moderniseringen af sundhedsvæsenet videre. Reformpolitikken vil nødvendigvis skulle gennemføres over en længere årrække. Derfor er det vigtigt med en så bred tilslutning som muligt af de midler, som skal bruges til at sikre både balance i den økonomiske politik og en større lighed i vort samfund.

Vi vil gerne indbyde alle partier til forhandling om finansloven. Men forhandlingerne skal ikke hvile på ønsker alene. Der skal anvendes finansiering til forslagene. Ellers kan vi ikke sikre en balance i økonomien hverken på kort eller lang sigt.

Landets styrelse

Den ulighed, som findes mellem kommunerne, finder Naalakkersuisut bekymrende.

Der kan i dag gennem udligningsordningen sikres en bedre udligning mellem kommunerne. Naalakkersuisut har i forbindelse med bloktilskudsforhandlingerne for 2012 opfordret kommunerne til at anvende dette instrument for at sikre en bedre balance mellem kommunerne og ønsker at gå i dialog med kommunerne for at afsøge, om der er andre muligheder end at afskaffe kommunernes udskrivningsret for at sikre en større lighed mellem borgerne på tværs af kommunegrænser.

Vi har i Naalakkersuisut noteret os meningstilkendegivelser fra nogle vælgere og politikere om at Qaasuitsup Kommunia er for stor.

Aktuelt ligger der et forslag til Inatsisartut-beslutning på bordet om, at der udarbejdes en redegørelse om det eksisterende valgsystems betydning for det repræsentative demokrati. Vi har fuld forståelse for argumentationen i forslaget.

Det er Naalakkersuisuts ønske, at effektivisering og rationalisering af den offentlige sektor forenes med en styrkelse af nærdemokratiet.

Vi har på den baggrund indledt en dialog med KANUKOKA om lokaldemokratiet for at kunne tilvejebringe et grundlag til at kunne vurdere evt. lovændringer op til kommunevalget i 2013.

Når det er sagt, så må jeg præcisere, at bolden ligger på kommunernes banehalvdel. Det er først og fremmest kommunerne, som må vurdere vilkårene og følgevirkningerne af den omtalte lov, og det må også være kommunerne, der skal dokumentere et evt. ændringsforslag.

Relationer til udlandet

I takt med de voldsomme klimaændringer står vi midt i en proces, hvor vi prøver at definere vores stilling i det internationale samfund. Ligesom mange andre folkeslag i verden kan vi heller ikke undgå at tage vore nationale værdier, holdninger og vaner op til fornyet overvejelse gennem en selvansagelse, og samtidigt står det mere og mere klart for os, hvor godt vi er stillet med hensyn til deltagelse i det internationale samarbejde.

Når vi ser os omkring, ser vi stormagterne strides, det være sig USA og Kina, eller Rusland og EU. Industrilandenes og de store udviklingslandes interesse for at udnytte rigdommene i Arktis vokser.

Derfor er vi i Naalakkersuisut glade for at kunne udbygge og forny vore relationer til Norden, især til Norge, Sverige og Island, i den forløbne periode, for bedre at kunne forsvare vore nationale interesser i kappestriden om rigdommene i Arktis.

For vi har som en mulig ung olienation brug for rådgivning fra erfarne lande.

Vi har hidtil indgået aftaler om udveksling af erfaringer om forvaltning, tilsyn og beredskab, og ikke mindst uddannelse og kompetenceudvikling inden for mine- og oliebranchen, så vor hjemmehørende arbejdskraft kan få beskæftigelse på disse områder.

Samarbejdet omfatter også andre områder. Som eksempel kan jeg nævne, at jeg under mit officielle besøg til Island for nylig enedes med den islandske udenrigsminister om behovet for at arbejde for en juridisk bindende aftale om et beredskab vedrørende olieudslip i Arktis. Vi vil forfølge målet i et tæt samarbejde med Island.

I samme forbindelse vil jeg gerne opfordre samtlige ressortområder i selvstyret om at være mere aktive på banen i det arktiske samarbejde, nu hvor vi er anerkendt som et folk i folkeretligt forstand,

med ret til selv at bestemme over vort lands fremtid. Det forpligter at være med der, hvor folk mødes og hvor tingene sker.

Vi vil derfor fremadrettet, i et tæt samarbejde med ligesindede lande, gøre vort til at Arktis Råd får den størst mulige indflydelse på den internationale dagsorden om Arktis.

Derfor agter vi at tage kontakt med den nye danske regering så hurtigt som muligt for at drøfte spørgsmålet om en udmøntning af vor aftale. Det er vigtigt at sikre, at vore og færingeres interesser bliver varetaget på betryggende vis på alle niveauer, og det gælder ikke mindst inden for diplomatiet, hvor beslutningerne bliver til.

I parentes bemærket kan jeg meddele, at jeg agter at præsentere strategien ved et offentligt arrangement her i Nuuk om ikke så længe. Vi har planer om at invitere forbund, interessegrupper, organisationer, foreninger, politikere og andre interesserede.

Afslutning

Om end efterårsolen er blevet lav, fremhæver dens stærke stråler de varme farver som nu præger efterårets landskab. Man kunne tro at det tidlige efterår også opfordrer til, at også vi i vores omgang med hinanden, skal vise varme og være klare i mælet.

Og for at komme eventuelle tvivl til livs, vil jeg afslutningsvis opsummere de standpunkter og ambitioner, som partierne bag Naalakkersuisut står for.

Naalakkersuisut lægger stor vægt på at landets politiske ledelse baseres på stabilitet.

Økonomisk stabilitet og fremtidssikring af økonomien er helt grundlæggende forudsætninger for vores arbejde.

Vi holder fast i, at strukturreformer og alle væsentlige beslutninger træffes ud fra langsigtede perspektiver.

Vi holder fast i, at initiativerne på børneområdet intensiveres og udbygges.

Strategien på råstof- og olieområdet skal udvikles, med henblik på stigende økonomisk og beskæftigelsesmæssig nytte.

De helt nødvendige tilpasninger i fiskeripolitikken skal gennemføres.

Vi skal forstærke indsatsen for at imødekomme de behov, som det voksende antal studerende stiller.

Vi erkender behovet og vil fortsætte vores ekstraordinære indsats for at sikre beskæftigelsen.

Reorganiseringen af sundhedsområdet skal føres til ende med henblik på en bedre sundhedstjeneste.

Vi bør opnå bedre resultater i indsatsen vedrørende misbrugsbehandling og forebyggelse.

Vi skal i højere grad medvirke til inddragelse af befolkningen og sikre, at demokratiet fungerer tilfredsstillende.

Det er den korte udgave af det grundlag og de mål, koalitionen arbejder på og som vi indbyder Inatsisartut til at samarbejde omkring.

Naalakkersuisut ønsker, at alle medlemmer af Inatsisartut så vidt muligt får indflydelse og deltager i at opfylde de mål, vi i fællesskab har sat os.